

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio IV. De constitutione Divinaru[m] Personarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

debet ei convenire, cum negatio sit malignantis naturæ, & omnia neget. Patet, nam reproductio Petro in duobus locis, hæc: *Petrus scribit*: erit vera, si Petrus in uno loco tantum scribat: hæc autem falsa: *Petrus non scribit*: nam ut esset vera, debebat in nullo loco scribere. Confirmatur, quia sic etiam sunt falsæ istæ: *Filius Dei non est mortuus*: *non est sepultus*: licet possint verificari de Natura Divina: ut enim essent veræ, debebant etiam verificari de Filio Dei secundum naturam humanam.

56. Nona regula est: Nulla actio, sive notionalis, sive essentialis significata per verbum exercitum, sive in actu exercito, potest prædicari de terminis essentialibus, aut personalibus sumptis in abstracto, nisi talis actio sit formaliter à tali principio. Patet ex illo principio Logicorum: *Omnia verba, excepto substantivo sum, es, est, sunt, adjectiva, & applicata subiecto reddunt sensum formalem.*

57. Hinc colliges, has esse falsas: *Deitas generat*: *Essentia refertur*: *Intellectus spirat*: *Voluntas intelligit*: *Immensitas creat*: *Misericordia punit*: *Iustitia misereatur*: liquidem enunciatur actio de subiecto sumpto in abstracto, cujus actionis subiectum ipsum non est principium formale illius, sed solum identicum: has autem esse veras: *Intellectus intelligit*: *Voluntas vult*: *Omnipotentia creat*: *Sapientia gubernat*: *Bonitas beneficit*: siquidem in illis enunciatur actio de subiecto sumpto in abstracto, cujus actionis subiectum ipsum est illius formale principium.

58. Decima regula est: Omnis actio significata per nomen, aut verbum solum in actu signato, potest prædicari de quacumque perfectione Divina significata sive in concreto, sive in abstracto; siquidem actio prout sic non sumitur per modum adjectivi, sed per modum substantivi; ac proinde non reddit sensum formalem, sed identicum, ideoque ad ejus veritatem sufficit sola identitas prædicati cum subiecto. Unde hæc sunt veræ: *Deitas est generatio*: *Deitas est spiratio*: *Essentia est relatio*: *Intellectus est volitio*: *Voluntas est intellectio*.

59. Undecima regula est: Perfectiones, quæ in suo conceptu involvunt secundam intentionem, non possunt de se mutuo, neque de aliis perfectionibus prædicari. Patet, quia huiusmodi perfectiones prout sic non prædicantur solum secundum perfectionem realem, quam dicunt ut substractum, sed etiam secundum eam intentionem, quam simul important; atqui secunda intentio unius non est secunda intentio alterius; ergo falsa est prædicatio unius de alia, aut de aliis, in quibus nulla secunda intentio includitur. Unde falsæ sunt hæc: *Attributum Sapientie est Attributum Bonitatis*: *Attributum Iustitie est Attributum Misericordie*: sicque de aliis.

60. Duodecima regula est: Præpositiones, quæ dicunt habitudinem termini ad principium productivum solum possunt tribui Personis procedentibus respectu producentium. Ita *D. Thom. 1. p. q. 41. art. 3.* Patet, quia nullus potest se ipsum producere. Unde falsæ sunt istæ: *Deitas est ex Deitate*: *Essentia ab Essentia*: *Sapientia ex Sapientia*. Hæc autem sunt veræ: *Filius est à Patre*: *Spiritus Sanctus ex utroque*: *Filius est de Substantia Patris*: Aliquæ aliæ regulæ poterant hic assignari, quas non assignamus, quia hæc ut præcipuè sufficient, ut rectum loquendi modum in hac materia teneamus. Igitur sit:

SECTIO IV.

De Constitutione Divinarum Personarum.

UM ratio Essentia præcisè sumpta non vendicit in divinis rationem Personæ, profitemur enim unam Essentiam, & tres Personas; & in his aliunde includatur Essentia; ut potè quæ verè sunt Deus, hic agendum nobis est de constitutione harum Personarum: Pro qua sit:

Difficultas 1. Utrum in Personis Divinis detur constitutio; proprietatibusque Personalibus constituantur? Affirmativè. Ita *Magist. in 1. dist. 26. & 27. Alexand. 1. p. q. 68. memb. 2. & 3. a. 6. Albert. 1. p. q. 39. memb. 2. a. 1. D. Thom. 1. p. q. 40. art. 2. & 3. & in 1. dist. 26. q. 2. a. 2. Henricus p. 2. a. 55. q. 1. ad 3. D. Bonav. in 1. dist. 26. a. unic. q. 4. & dist. 33. a. 1. q. 1. & 2. Richard. in 1. dist. 26. a. 3. q. 1. & 2. Durand. in 1. dist. 26. q. 2. num. 7. Scot. ibid. q. 1. Aureol. Carthusian. Egid. Major. Argentin. Ocham. Gabr. Marsil. & alii, quos citat & sequitur P. Ruiz d. 86. de Trinit. sect. 2. n. 1. P. Soar. lib. 7. de Trinit. cap. 1. n. 3. P. Molin. 1. p. q. 40. a. 2. d. 1. P. Arrub. d. 111. cap. 2. P. Tanner. d. 4. q. 3. dub. 6. n. 8. P. Vasq. 1. p. d. 158. cap. 5. P. Amicus d. 20. sect. 1. n. 11. P. Arriaga d. 51. sect. 3. n. 14. & alii. Probatur primò autoritate Concil. Lateran. cap. Firmiter, de Sum. Trinit. ibi: *Hæc summa Trinitas secundum communem essentiam individua, secundum personales proprietates discreta.* Et Concil. Florent. sess. 18. ibi: *Ita ut Persona constet ex substantia, & proprietatibus.* Et sess. 19. *Persona, inquit, constat ex divina substantia, & proprietate.* Et 6. Synodus Constantinopolit. actio. 11. Deum appellat subsistentiis, proprietatibus intellectualibus semorum, subsistentibus numero divisibilibus. Et Ecclesia in Præfatione de Trinit. canit: *Et in Personis proprietates; ergo &c.**

Probatur secundò autoritate Sanctorum Patrum. D. Dionys. de Divin. Nomin. cap. 2. *Distincta, ait, & propria sunt Patris nomen, quod Essentiam superat, & res ipsa, Filius, ac Spiritus.* D. Basil. hom. 28. contra Sabellianos. *Ut igitur, ait, perspicua tibi sit Personarum proprietates, & differentia, numerat seorsum Patrem, seorsum quoque Filium.* D. Athan. dialog. 1. de Trinit. *Pater, inquit, est proprium Patris, Filius est proprium Filii, & esse Spiritum Sanctum Dei est proprium Spiritus Sancti.* D. Ambr. in Symbol. Apostolor. cap. 10. ad illud Joan. 10. *Ego, & Pater unum sumus.* Unum dixit, inquit, propter Naturam Deitatis: Sumus propter Personarum proprietates. D. Aug. lib. 3. contr. Maximin. cap. 10. fin. *Propter, ait, uniuscujusque proprietatem tres Personæ sunt.* Idem habet serm. 38. de tempor. & lib. 83. quæst. q. 69. D. Fulgent. de Fide ad Petrum cap. 1. *Pater, ait, Filius, & Spiritus Sanctus Personarum sunt ab invicem proprietate distincti.* Idem habent Gregor. Nyssen. lib. ad Ablabium. D. Nazian. orat. 1. n. 71. & orat. 32. ad 150. Episcopos, & orat. 37. D. Cyril. Alexand. lib. 1. dialogor. de Trinit. Theodoret. D. Anastas. D. Isidor. D. Hilari. lib. 4. de Trinit. & lib. 11. & 12. D. Justin. quæst. 17. ad Orthodoxos. D. Cyprian. Tertull. lib. contra Praxeam cap. 2. & alii, quos videre licet apud P. Ruiz cit.

Probatur tertio ratione, quia de Fide est, Personas Divinas esse unum, & esse distinctas; ergo habent in quo conveniunt, nempe Essentiam omnibus

omnibus communem; & habent aliquid sibi proprium, sive proprietates per quas differunt; alioqui secundum se totas convenirent, & secundum se totas differrent, quod ex terminis est impossibile. Confirmatur, quia si Pater v. g. non constituitur aliquo modo Naturâ, tanquam aliquo communi, & Paternitate tanquam aliquo sibi proprio, nullo modo Paternitas erit distincta à Natura; sicque verum erit dicere: *Pater, & Filius conveniunt Paternitate, & differunt Naturâ*; siquidem omnino idem esset ratio conveniendi, & differendi; hoc autem est erroneum; ergo &c.

65. Oppositum docuit Præpositivus, qui, ut refert D. Thom. hic q. 40. art. 1. & q. 32. art. 2. & P. Soar. cit. cap. 1. n. 1. negavit esse in Deo huiusmodi proprietates, per quas Personæ Divinæ distinguantur, & constituantur, sed se ipsis constitui, & distinguui. Quam doctrinam postea secutus est Greg. in 1. dist. 22. q. 1. Hanc tamen Sententiam dicit plusquam fallam P. Soar. cit. n. 2. fallam, & improbabilem P. Tanner. cit. n. 4. & temerariam P. Ruiz cit. sect. 1. n. 5. sed pro illa adhuc:

66. Argues 1. Quælibet Persona Divina est omnino simplex; sed omnino simplici repugnat ex aliquo constitui; alioqui jam esset compositum, & non simplex; ergo &c. Respondeo negando minorem, & ejus probationem: simplicitati enim non opponitur constitutio, sed compositio; siquidem latius patet constitutum, quam compositum; nam licet omne compositum sit constitutum, non tamen omne constitutum est compositum. Et hujus ratio est, quia constitutio solum importat distinctionem plurium, quæ distinctio, saltem virtualiter datur in Deo, utpotè quæ fundatur in eminentia, & æquipollentia ad plura, quæ nullam dicit imperfectionem, imò maximam perfectionem in Deo: at verò compositio importat unionem perfectivi, & perfectibilis, quæ in Deo nullum habet fundamentum, cum omnia sint unum peridentitatem, & imperfectionem argueret in Deo, ut patet ex alibi dictis, & ex dicendis patebit.

67. Instabis: Non minus simplex est Persona, quam Essentia Divina; sed Essentia constituitur se ipsâ, & non aliqua proprietate; ergo &c. Respondeo data majori, negando minorem ob rationem assignatam. Dixi *data majori*, nam qui admittunt in Deo compositionem virtuales metaphysicam, dicunt enim hoc nihil aliud esse, quam continere eminenter compositionem, consequenter dicunt intra limites compositionis magis compositam esse Personam, quam Essentiam; siquidem hæc solum constat prædicatis absolutis; Persona autem, & absolutis, & proprietate. Attamen juxta nostram doctrinam alibi traditam, & solutionem proximè assignatam, solum sequitur Personam constitui per identitatem ex pluribus, quam Essentiam.

68. Argues 2. Si Personæ Divinæ non constituerentur se ipsis, sed proprietatibus, etiam sic constituerentur ex Essentia; hoc autem non est dicendum; alioqui Persona non posset de Essentia prædicari; siquidem constitutum, seu totum non potest prædicari de parte constituyente; ergo &c. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus, Personam posse de Essentia prædicari in sensu identico, licet non in sensu formali, ut supra diximus: nam quando constitutum non est tale per unionem, sed per identitatem, possunt constituens, & constitutum mutuo prædicari in sensu identico, licet constituens formaliter ut constituens de constituto, neque è contra prædicari possit.

Argues 3. Si Pater v. g. constitueretur Paternitate tanquam proprietate, sequeretur habere principium sui esse; siquidem omne constituens est principium sui constitui; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Respondeo negando minorem, nullum enim est inconveniens, quod Pater habeat principium virtuale sui esse; siquidem hoc non est habere principium reale, aut productivum, aut formale per aliquam compositionem sui esse, quod implicat; sed constitui diversis prædicatis, quod non repugnat; sic enim etiam Natura Divina constituitur cognoscens per Cognitionem, & volens per volitionem sine ulla repugnantia.

Argues 4. Si Pater v. g. constitueretur Essentiâ, & Paternitate ut proprietate, cum hanc Filio non communicet, sequeretur non ei communicare totam substantiam, qua substantialiter constituitur, sed solum partem; hoc autem non est dicendum; ergo &c. Respondeo negando sequentem: Pater enim communicat Filio totam substantiam, quatenus ei communicat omne absolutum, quod venit nomine substantiæ, licet non ei communique proprietatem substantialem, utpotè quæ Patrem constituit substantialiter in esse relativo, non autem absoluto. Imò in contraria sententia sequeretur, Patrem aut nullam substantiam communicare Filio; aut ei communicare etiam esse relativum; nam si differt à Filio secundum se totum sine ulla constitutione; aut communicatur Filio secundum se totum; aut secundum nihil; utrumque autem est hæreticum.

Argues 5. Si Personæ Divinæ constituerentur proprietatibus sibi propriis, per quas distinguuntur, Pater, & Filius non essent eadem res; siquidem diversum constitutum diversa res est; sed hoc est contra id, quod dicunt Concilia, & Sancti Patres; ergo &c. Respondeo Patrem, & Filium esse eandem rem secundum absolutum, quod dicunt Concilia, & Sancti Patres, non autem secundum relativum; sic enim sunt diversa res, sicut diversum constitutum, ut etiam dicunt Concilia, & Sancti Patres.

Argues 6. Constitutio entis per se, qualis est Deus in ratione Personæ, dicit rationem potentiam, & actus; in qua sola ratione sit unum per se; sed ratio potentialitatis repugnat in Deo; ergo etiam constitutio. Respondeo primò cum P. Recupit. lib. 2. q. 19. num. 3. negando minorem, si absolute loquatur; non enim repugnat Deo quælibet potentialitas, sed illa tantum, quæ recurrit cum contingentia, & involvit non esse, quatenus quod prout sic est in potentia, potest esse, & non esse; hæc enim potentia repugnat Deo, qui simpliciter, & necessario est: cum tamen Essentia Divina sit determinata ad subsistendum, sive ad Personalitatem, licet in ratione Essentiæ sit in potentia ad illas, nulla est imperfectio; siquidem cum talis potentialitas solum sit ad subsistendum determinatæ, & Essentia determinatè subsistat, nullum involvit non esse; ac proinde non tollit rationem actus puri, quæ constituit in eo, quod nullum involvat non esse.

Sed contra, quia ex hoc sequitur admittendam esse in Essentia Divina potentiam ad existendum; siquidem Essentia est etiam determinata ad existendum. Respondeo cum eodem P. Recupit. lib. 5. q. 15. n. 3. negando sequentem; diversa ratio est, quia potentia passiva ad existendum supponit potentiam activam à se distinctam, qua reducatur ad actum; sicut enim non existens non potest reddere existentem rem à se distinctam, ita neque se ipsam

ipsam; quod autem pendet à potentia activa distincta à se, eo ipso potest esse, & non esse, quantum est ex sua ratione, licet ratione causæ necessarii operantis, necessarii sit: Unde si Essentia Divina haberet potentiam ad existendum, iam involveret posse non esse, quod Deo repugnat: at verò non ita fit in potentia ad subsistendum; utpotè quæ non dicit ordinem ad potentiam activam distinctam, cum jam præsupponat Naturam existentem, à quâ necessarii fuit.

74. Confirmat exemplo Intellectus Divini, qui non admittitur in potentia ad actum intelligendi ex eo, quod talis potentia (si admitteretur) foret determinata ad intelligendum, & seipsam necessarii constitueretur in actu, sicque nullum involveret non esse; ergo similiter non debet admitti potentia ad subsistendum. Non placet, est enim diversa ratio, quia Intellectus Divinus, etiam in potentia, includit suum actum intelligendi in suo conceptu formali; nihil autem dicitur in potentia ad id, quod formaliter includit: at verò Essentia, cum non ita includat Relationes, indè est quod sit in potentia ad illas; hæc autem potentialitas repugnat in Deo, ut diximus: Unde:

75. Respondeo secundò negando majorem; neque enim ad veram constitutionem entis per se requiritur ratio potentia, & actus, sed satis est ratio naturæ, & termini, ut sit in Christo Domino, in quo ex natura humana, & subsistentia divina in ratione termini fit unum per se; & hoc idem reperitur in Essentia Divina, & Personalitatibus, quæ propriè non sunt actus, neque formæ ipsius Essentia, sed tantum termini; sicque neque Essentia habet rationem potentia respectu illarum, licet cum illis constituat Personam.

76. Instabis: Admissa constitutione in Personis divinis, quocumque modo sumatur, semper debet sumi Natura cum carentia Personalitatis, utpotè quam formaliter non includit, sicque cum potentia ad illam; ergo semper debet admitti in Deo potentialitas, quæ tamen ei repugnat. Respondeo primò repugnare Deo potentialitatem, quæ dicat carentiam actus, vel distincti ex natura rei, vel complementis, & perfectis aliquid esse in sua ratione illius entis, quod concipitur in potentia, qualis foret intellectio respectu Intellectus Divini, & existentia respectu Essentia, si conciperetur in potentia ad illas; siquidem carentia talis actus, & existentia supponeret imperfectionem, & perfectibilitatem in Intellectu, & Essentia: at verò Personalitates, cum sint actus complètes, & perfectes Naturam in alio, & non in eodem genere, nempe in genere Personæ, indè est quod potentialitas ad tales actus nullam dicit imperfectionem; sicque illam non dicit constitutionem. Respondeo secundò negando antecedens; licet enim Natura non includat Relationes formaliter, non idè concipitur in potentialitate ad illas, quia saltem eas continet eminenter, & ad illas ut terminos, quibus in ratione Naturæ subsistit, ordinatur, & non ut ad formas, quibus ut subjectum informetur, quod necessarium erat, ut diceretur habere potentialitatem ad illas, ut cernitur in creatis.

77. Argues 7. Si quævis Persona Divina præternaturam communem haberet suam proprietatem, cum nihil sit in Deo, quod Deitas non sit, proprietates hæc esset etiam Deitas; sed hoc non est dicendum; alioqui, cum essent tres proprietates diversæ, tres etiam essent diversæ Deitates præter illam omnibus communem, & unaquæque Persona posset dici alius Deus ab alia, sicut dicitur alia

Tom. I.

Persona; ergo &c. Resp. Deitatem solum convenire proprietatibus ratione Essentia, prout supra diximus: cum autem Essentia non multiplicetur ad multiplicationem Relationum, neque sic multiplicatur Deitas; ac proindè non potest dici dari in Deo tres Deitates, sicut non dicitur, dari in Deo tres Essentias.

Argues 8. Aut talis constitutio esset realis à parte rei; aut intentionalis, & per rationem: Non primum; siquidem proprietates, & Natura à parte rei sunt idem; ejusdem autem ad se ipsum non datur constitutio realis: Non secundum; alioqui constitutum erit quid fictum; siquidem tale est constitutum, qualis est constitutio; ergo &c. Respondeo argumentum hoc tangere difficultatem specialem, & hic specialiter examinandam: pro qua sit:

Difficultas 2. Utrum hæc constitutio Personarum Divinarum sit realis: an rationis? Dico 1. Personæ Divinæ non constituuntur proprietatibus à parte rei constitutione reali, aut modalis. Est contra Gilbertum Porretanum, de quo supra, asserentem Relationes divinas distingui ex natura rei realiter à Natura Divina, cujus error damnatus fuit in Concil. Rhemenf. ut supra vidimus. Et contra Durand. in 1. dist. 33. q. 1. & dist. 34. q. 2. docentem Relationes distingui à Natura distinctione ex natura rei modalis, cujus etiam sententiam supra rejecimus.

Probat, quia constitutio importat diversitatem plurium constituentium; sed in qualibet Persona non dantur plura realiter, neque modaliter; ergo neque constitutio realis, aut modalis. Confirmatur primò, quia sicut se habet distinctio, ita se habet constitutio; sed in Personis divinis non datur distinctio realis, neque modalis inter Naturam & Relationes, ut supra diximus; ergo neque constitutio. Secundò, quia in Divinis non datur compositio realis; ergo neque constitutio.

Dico 2. Personæ Divinæ non constituuntur proprietatibus solâ constitutione rationis. Est contra Capreol. in 1. dist. 26. quest. 1. art. 3. Ferrar. 4. contra gentes cap. 26. Cajet. 1. p. q. 40. a. 2. ad 1. P. Molin. 1. p. q. 40. art. 2. d. 1. P. Valent. 1. part. q. sua 14. punct. 2. P. Vasq. 1. p. d. 158. cap. 2. num. 5. quos citat & sequitur P. Ruiz d. 86. de Trinit. sect. 4. n. 5. & 6. Probat, quia in Persona Divina constare Naturâ, & proprietate non est aliquid fictum per rationem; siquidem à parte rei constat Naturâ communicabili, & proprietate incommunicabili; sicque à parte rei, neque est adæquatè communicabilis, neque adæquatè incommunicabilis; ergo illius constitutio ex Natura, & proprietate non est solius rationis. Confirmatur, quia Patres absolute docent, Personas Divinas constitui proprietatibus, ut supra vidimus; sed Patres non loquuntur, nec mentionem faciunt de constitutione rationis; neque hæc absolute est vera constitutio, sed ficta; ergo &c.

Dico 3. Personæ Divinæ constituuntur à parte rei constitutione virtuali, hoc est ita se habent intrinsecè, ac si realiter constituerentur. Ita P. Soav. lib. 7. de Trinit. cap. 3. n. 9. & cap. 7. n. 9. P. Arrub. d. 111. cap. 3. n. 12. P. Granad tract. 12. d. 1. P. Praeposit. q. 29. a. 4. dub. 1. num. 8. P. Tanner. d. 4. q. 3. dub. 6. n. 32. Zuniga d. 15. dub. 3. P. Arriaga d. 51. sect. 3. n. 16. P. Compton. tom. 1. d. 58. sect. 1. n. 6. & alii. Probat, quia Personæ Divinæ aliquo modo constituuntur, ut patet ex dictis; sed non constituuntur realiter, neque modaliter, neque solum per rationem, & extrinsecè, ut diximus; ergo à parte

Q 99

parte rei virtualiter intrinsecè. Confirmatur, quia in qualibet Persona Natura, & ejus proprietates distinguuntur à parte rei virtualiter intrinsecè, ut supra diximus; sed qualis est distinctio constituentium, talis est constitutio; ergo &c.

83. Objicies 1. Idem est constitutum, & distinctivum; sed proprietates distinguunt realiter Personas; ergo illas realiter constituunt. Respondeo Personas distinguere quidem realiter proprietatibus, illis tamen realiter non constitui; licet enim idem sit constitutum, quod distinctivum, potest tamen esse distinctivum realiter, & constitutum virtualiter; siquidem distinctivum comparatur ad aliam Personam distinctam: at verò constitutum comparatur ad eandem Personam, quam constituit, à qua cum non distinguatur realiter, sed solum virtualiter ex natura rei, non realiter, sed solum virtualiter eam constituit. Patet in Petro v. g. qui distinguitur realiter à Paulo; & tamen in se non constituitur realiter ex natura communi, & differentia individuante, sed solum virtualiter per rationem.

84. Objicies 2. Talis est constitutio, qualis est distinctio plurium constituentium; sed Natura, & proprietates à parte rei sunt idem, & solum per rationem sunt plura; ergo solum per rationem constituunt Personam. Respondeo Naturam, & proprietates esse quidem à parte rei idem realiter, & solum per rationem esse plura formaliter; adhuc tamen esse plura à parte rei virtualiter, & sic constitutionem esse virtualemente à parte rei intrinsecè, & non per rationem.

85. Instabis: Ut se habent partes componentes ad compositionem; ita constituentes ad constitutionem; sed ejusdem ad se ipsum non datur compositio realis; ergo neque ejusdem ad se ipsum potest dari constitutio realis. Respondeo argumentum solum probare, constitutionem non esse realem defectu distinctionis realis; sicut non potest dari compositio realis absque distinctione reali inter partes componentes: cum tamen in Persona constituta dentur partes constituentes à parte rei virtualiter distinctæ, datur etiam constitutio à parte rei virtualis.

86. Objicies 3. Petrus v. g. constituitur naturam, in qua convenit, & differentiam, in qua differt à Paulo, solum constitutione virtuali extrinseca, seu rationis cum fundamento; ergo etiam Persona Divina, nempe Pater sic constituitur Naturam, in qua convenit, & Paternitate, in qua differt à Filio. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia Petrus solum per rationem, & non à parte rei constituitur actu naturam communi, aut communicabili, & differentiam incommunicabili: Unde sicut solum per rationem cum fundamento convenit in natura, & simpliciter differt, ita ejus constitutio ex natura, & differentia solum est per rationem cum fundamento: at verò Persona Divina constat Natura singulari actu communicabili à parte rei, & proprietate actu à parte rei incommunicabili, quod stare non potest absque constitutione à parte rei, saltem intrinsecè virtuali.

SECTIO V.

Utrum in Personis Divinis admittatur compositio: iisdemque proprietatibus distinguantur, quibus constituuntur?

DIFFICULTAS 1. Utrum in Personis Divinis admittenda sit compositio, sicut admittitur constitutio? Advertes primò non esse questionem, an omnes tres Divinæ Personæ component numerum ternarium, jam enim diximus Trinitatem esse quid simplex; siquidem cum omnes tres Personæ sint idem in Essentia Divina, non est admittenda compositio, quæ quidem simplicitatem minueret. Accedit, quia si hoc totum componeretur ex Personis tanquam ex partibus, sequeretur, Personam esse aliud, & aliud, & vendicare distinctas Essentialias, ut se habent materia, & forma ad compositionem realem, quæ quidem ratione utuntur Patres ad statuendam simplicitatem divinam; ergo cum Personæ includant Essentialiam, non possunt vendicare rationem partium, quæ semper sunt aliud à toto, & inter se.

Advertes secundò, questionem solum procedere de qualibet Persona. Utrum scilicet in illa admittenda sit compositio ex Natura, & Personalitate; non quidem realis; siquidem cum ibi non detur distinctio realis, neque etiam dari possit compositio realis, sed procedit questio de compositione rationis. Hoc posito.

Negativa conclusio tenenda est. Ita D. Nazian. or. 32. & 35. D. Irenæus lib. 2. adversus hæres. cap. 44. D. Justin. q. 129 ad Orthodoxos. D. Athan. dialog. 1. contra Arianos. D. Basil. 1. contra Eunom. D. Chrysost. serm. de Trinit. D. Aug. lib. 6. de Trinit. cap. 6 & 7. & lib. 11. de Civit. cap. 10. D. Ambr. in symbol. cap. 1. & lib. 1. de fide cap. 7. D. Fulgent. ad objectionem Ariænor. respons. ult. D. Bernard. lib. 5. de considerat. ad Eugenium. Magist. in 1. dist. 19. & 24. D. Thom. 1 p. q. 30. a. 1. ad 4. D. Bonav. in 1. dist. 19. p. 2. q. 1. q. 2. Richard. ibidem dist. 19. a. 3. q. 2. Carthusian. dist. 19. q. 3. Durand. ibid. q. 4. Aureol. dist. 19. p. 2. a. 5. P. Ruiz d. 38. sect. 1. n. 6. P. Arrub. d. 111. cap. 4. num. 16. Probatur, quia compositio propriè sumpta, prout addit supra constitutionem, non solum dicit distinctionem compositi à partibus, & partium inter se, sed etiam dicit dependentiam ab ipsius partibus, & perfectibilitatem in ordine ad illas; sed in divinis implicat quævis dependentia & perfectibilitas; ergo etiam compositio. Vide quæ diximus in Phys. tr. 2. d. 2. a. n. 238.

Dicent, compositionem rationis præscindere à ratione dependentiæ. Sed contra primò, quia sublata dependentiâ, jam non erit compositio, sed pura constitutio. Secundò, quia compositio realis dicit dependentiam realem; ergo compositio rationis dicit dependentiam rationis. Confirmatur, quia compositio realis ex eo, quod talis sit, non præscindit à dependentia reali; ergo compositio rationis ex eo, quod talis sit, non præscindit à dependentia rationis.

Oppones 1. cum P. Vasq. 1. p. d. 121. cap. 3. n. 11. Componere nihil aliud est, quam simul cum alio aliquid ponere; sed in Persona Divina concipimus Essentialiam simul positam cum Paternitate, quæ distinguimus